

Súd: Okresný súd Bratislava II
Spisová značka: 31T/62/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1222010590
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Filip Gilányi
ECLI: ECLI:SK:OSBA2:2023:1222010590.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava II samosudcom JUDr. Filipom Gilányim na hlavnom pojednávaní konanom dňa 24.01.2023 v Bratislave takto rozhodol:

r o z h o d o l :

Ľ. A. M.. XX.XX.XXXX v Rožňave
trvale bytom T. XE/1, Česká republika

sa uznáva vinným, že

napriek tomu, že mu zo zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a z rozsudku Okresného súdu Bratislava II, sp. zn. 61P/127/2016-87 zo dňa 10.10.2019, právoplatný dňa 29.11.2019 a vykonateľný dňa 07.11.2019 vyplýva povinnosť prispievať na výživu svojej maloletej dcéry F. S., M.. XX.XX.XXXX, trvale bytom u matky sumou 100 € mesačne od 28.06.2016 vždy k 15. dňu v mesiaci k rukám matky T. M., M.. XX.XX.XXXX, trvale bytom P. XX, Bratislava a povinnosť prispievať na výživu svojej maloletej dcéry T. S., M.. XX.XX.XXXX, trvale bytom u matky sumou 70 € mesačne od 28.06.2016 do 31.08.2019 a následne sumou 100 € mesačne od 01.09.2019 vždy k 15. dňu v mesiaci k rukám matky Janky Nociar, nar. 07.03.1981, trvale bytom P. XX, Bratislava, si obe tieto svoje povinnosti v období od 28.06.2016 až doposiaľ v mieste svojho trvalého bydliska ani nikde inde riadne neplnil, čím mu za uvedené obdobie vznikol dlh na výživnom voči oprávnenej Viktórii Zváčovej vo výške 7 900 € a dlh na výživnom voči oprávnenej Júlii Zváčovej vo výške 6 760 €,

teda

najmenej tri mesiace v období dvoch rokov si neplnil zákonnú povinnosť vyživovať iného a čin spáchal závažnejším spôsobom konania - po dlhší čas,

čím spáchal

úmyselný prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Trestného zákona účinného k 15.09.2016 (ďalej len „Trestný zákon“) s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona.

Za to sa
odsudzuje

Podľa § 207 ods. 3 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 2 Trestného zákona k trestu odňatia slobody vo výmere 2 (dva) roky.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a), § 50 ods. 1 Trestného zákona sa obžalovanému výkon uloženého trestu odňatia slobody podmienčne odkladá na skúšobnú dobu v trvaní 2 (dva) roky.

Podľa § 50 ods. 2 Trestného zákona sa obžalovanému ukladá povinnosť v skúšobnej dobe zaplatiť zameškané výživné.

o d ť o v o d n e n i e :

Dňa 14.07.2022 prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava II podal obžalobu na obžalovaného L. A. pre skutok právne kvalifikovaný ako úmyselný prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 Trestného zákona účinného od 01.12.2020 na skutkovom základe uvedenom v obžalobe.

Súd vykonal na hlavnom pojednávaní dokazovanie výsluchom svedkyne T. M. a prečítaním listinných dôkazov, a to najmä rozsudku z č. I. 17-19, rodných listov z č. I. 21-22, potvrdenia o návšteve školy z č. I. 23-26, výpočtu dlžného výživného z č. I. 27-29, správy ÚPSVaR z č. I. 161-162, potvrdenia o poberaní náhradného výživného z č. I. 164-169, správy ÚPSVaR z č. I. 171 a aktuálneho odpisu registra trestov obžalovaného.

Súd vykonaním uvedených dôkazov vyčerpал dôkazné návrhy strán. Všetky vykonané dôkazy súd hodnotil jednotlivo i v ich súhrne podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu, pričom dospel k záveru, že skutok, ktorý je v predmetnej trestnej veci kladený za vinu obžalovanému sa stal a že sa tohto skutku dopustil práve obžalovaný.

Z výpovede svedkyne M. vyplynulo, že obžalovaný doposiaľ neplatil výživné, a to po dobu asi 8 rokov. Asi 9 rokov alebo aj viac spolu nežijú. On hrával automaty a potom ako od neho svedkyňa odišla sa po ňom zľahla zem. Prebieha aj exekúcia na vymoženie výživného, doposiaľ bezvýsledne. Napriek lustráciám zo strany exekútora nie je zrejmé, kde sa obžalovaný zdržiava. Na dcéru F. sú mesačné výdavky asi 300 eur mesačne. Svedkyňa uhrádza 100 eur ročne školné. Čo sa jedla týka varí svedkyňa doma. Náklady na jedlo a drogériu sú asi 500 eur na 4 osoby mesačne, a to na svedkyňu, dcéry F. J. T. a na manžela. Výdavky na dcéru na oblečenie môžu byť asi 500 eur ročne. Možno 2x do roka jej kupuje obuv v hodnote 20 až 30 eur. Iné pravidelné výdavky na Viktóriu nie sú. Bývajú v byte, ktorý si svedkyňa prenajíma. V súčasnosti je nájomné 620 eur, predtým v roku 2016 bolo 425 eur. Od roku 2016 po celý čas tam bývam svedkyňa, dcéry F. J. T. a najskôr druh svedkyne, neskôr jej manžel. Polovicu z nákladov na bývanie hradil druh, resp. hradí manžel. Na dcéru Júliu má svedkyňa podobné výdavky ako na F., snaží sa im kupovať rovnako. Na dcéru Júliu nie sú zásadne odlišné výdavky než na dcéru Viktóriu. Od roku 2016 svedkyňa pracovala, robila upratovačku a mala príjmy od 400 do 600 eur. V súčasnosti pracuje tiež na pozícii upratovačky a príjem má 630 eur mesačne plus daňový bonus vo výške 110 eur. Svedkyňa poberá prídavok na dieťa, a to na obidve dcéry v roku 2022 v celkovej výške 51,75 eur. V súčasnosti je zvýšený - vo výške 60 eur. Svedkyňa sa vždy snažila, aby deti mali všetko, nemôže povedať, že by deti trpeli núdzou. Kupovali im aj starí rodičia veci, teda rodičia svedkyne.

Z dôkazu listinou - rozsudkom z č. I. 17-19 vyplynulo, že rozsudkom Okresného súdu Bratislava II, sp. zn. 61P/127/2016-87 zo dňa 10.10.2019, právoplatný dňa 29.11.2019 a vykonateľný dňa 07.11.2019, bola obžalovanému určená vyživovacia povinnosť voči dcére Viktórii sumou 100 € mesačne od 28.06.2016 vždy k 15. dňu v mesiaci k rukám matky T. M. a vyživovacia povinnosť voči dcére Júlii sumou 70 € mesačne od 28.06.2016 do 31.08.2019 a následne sumou 100 € mesačne od 01.09.2019 vždy k 15. dňu v mesiaci k rukám matky T. M..

Z dôkazu listinou - rodnými listami z č. I. 21-22 vyplynulo, že F. S., M.. XX.XX.XXXX, A. Q. E. L. J. T. S., M.. XX.XX.XXXX, trvale bytom u matky sú deťmi obžalovaného a T. M..

Z dôkazu listinou - potvrdením o návšteve školy z č. I. 23-26 vyplynulo, že obe deti obžalovaného - F. J. T. sú žiačkami základnej školy.

Z výpovede svedkyne M. vyplynulo, že obžalovaný doposiaľ neplnil ani len čiastočne výživné na dcéry, čím mu vznikol na dlh vyčíslený nasledovne:

Dlh na dcéru F.:

- v období júl až december 2016: 6 mesiacov x 100 eur = 600 eur

- v období január až december 2017: 12 mesiacov x 100 eur = 1 200 eur

- v období január až december 2018: 12 mesiacov x 100 eur = 1 200 eur
- v období január až december 2019: 12 mesiacov x 100 eur = 1 200 eur
- v období január až december 2020: 12 mesiacov x 100 eur = 1 200 eur
- v období január až december 2021: 12 mesiacov x 100 eur = 1 200 eur
- v období január až december 2022: 12 mesiacov x 100 eur = 1 200 eur
- v období január 2023: 1 mesiac x 100 eur = 100 eur
SPOLU: 7 900 eur.

Dlh na dcéru T.:

- v období júl až december 2016: 6 mesiacov x 70 eur = 420 eur
- v období január až december 2017: 12 mesiacov x 70 eur = 840 eur
- v období január až december 2018: 12 mesiacov x 70 eur = 840 eur
- v období január až august 2019: 8 mesiacov x 70 eur = 560 eur
- v období september až december 2019: 4 mesiace x 100 eur = 400 eur
- v období január až december 2020: 12 mesiacov x 100 eur = 1 200 eur
- v období január až december 2021: 12 mesiacov x 100 eur = 1 200 eur
- v období január až december 2022: 12 mesiacov x 100 eur = 1 200 eur
- v období január 2023: 1 mesiac x 100 eur = 100 eur
SPOLU: 6 760 eur.

Z dôkazu listinou aktuálnym odpisom registra trestov obžalovaného vyplynulo, že obžalovaný doposiaľ bol odsúdený iba v cudzine.

Z ostatných dôkazov nevyplývali žiadne ďalšie skutočnosti dôležité pre rozhodnutie.

Z dokazovania jednoznačne vyplynulo, že obžalovaný je otcom detí: F. S. a T. S., ktoré sú žiačkami základnej školy, nemajú žiadny majetok, ani relevantné príjmy, a teda doposiaľ celkom zrejme nie sú schopné samé sa živiť, teda obžalovanému v inkriminovanom období trvá vyživovacia povinnosť voči oboch deťom ustanovená mu § 62 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov. Z dokazovania ďalej vyplynulo, že rozsah vyživovacej povinnosti bol obžalovanému stanovený rozsudkom Okresného súdu Bratislava II, sp. zn. 61P/127/2016-87 zo dňa 10.10.2019, právoplatný dňa 29.11.2019 a vykonateľný dňa 07.11.2019. Súd pritom nezistil žiadnu takú podstatnú odlišnosť pomerov, či na strane obžalovaného alebo na strane detí, ktorá by odôvodňovala inú (nižšiu) výšku výživného počas celého inkriminovaného obdobia. Nebolo preukázané, že by obžalovaný nebol schopný pracovať a dosahovať príjmy. Z vykonaného dokazovania z výsluchu svedkyne Nociar vyplynuli oprávnené životné náklady oboch detí obžalovaného, ktoré korešpondujú s výškou výživného ako bola určená skorším civilným rozhodnutím súdu. Z vykonaného dokazovania tak súd ustálil, že obžalovaný bol v inkriminovanom období povinný uhrádzať výživné ako bolo uvedené vo výroku rozsudku. Z vykonaného dokazovania zároveň súd ustálil, že obžalovaný výživné v inkriminovanom období doposiaľ vôbec neplnil, čím mu vznikol celkový dlh na výživnom za inkriminované obdobie vo výške uvedenej vo výroku rozsudku.

Súd na základe zisteného skutkového stavu dospel k záveru, že skutok obžalovaného naplňuje všetky zákonné znaky prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Trestného zákona účinného k 15.09.2016, t. j. ku dňu kedy konaním obžalovaného došlo k naplneniu všetkých znakov skutkovej podstaty označeného trestného činu (k tomu bližšie pozri R 6/2013). V tomto smere súd poukazuje na ust. § 2 ods. 1 Trestného zákona, pričom rozhodujúci pre kvalifikáciu skutku je stav, kedy páchatel' svojim konaním naplní všetky znaky skutkovej podstaty daného trestného činu, nie kedy páchatel' dokončí trestný čin. Obžalovaný si riadne nespĺnil vyživovaciu povinnosť voči svojim deťom v období odo dňa 28.06.2016 do vyhlásenia rozsudku, teda 79 mesiacov v období šesť rokov a sedem mesiacov. Konanie obžalovaného tak naplnilo objektívnu stránku stíhaného trestného činu, a to vrátane kvalifikačného znaku spáchania závažnejším spôsobom konania po dlhší čas, keď obžalovaný páchal trestný čin po dobu 79 mesiacov, čo je podstatne dlhá doba. Zákonodarca v základnej skutkovej podstate postihuje neplnenie vyživovacej povinnosti už po dobu troch mesiacov. Teda ak obžalovaný neplnil výživné po dobu 26-násobne dlhšiu, než sú trestne postihované tri mesiace, išlo nevyhnutne o páchanie trestného činu po dlhší čas. Objektom stíhaného trestného činu je ochrana nároku na výživu oprávnenej osoby, ktorý vyplýva zo zákona o rodine. Obžalovaný svojim konaním porušil záujem na ochrane tohto záujmu chráneného Trestným zákonom. Je zrejme, že konanie obžalovaného bolo vedomé, keďže vyživovacia povinnosť mu bola deklarovaná skorším súdnym rozhodnutím o výživnom, teda si bol

od počiatku inkriminovaného obdobia plne vedomý svojej vyživovacej povinnosti, no napriek tomuto plnému uvedeniu si vyživovacej povinnosti, si túto obžalovaný riadne nesplnil, teda obžalovaný svoj skutok spáchal s priamym úmyslom podľa § 15 písm. a) Trestného zákona. Páchatelom tohto trestného činu môže byť fyzická osoba, ktorá má povinnosť vyživovať iného a ak u nej nie je daná okolnosť vylučujúca trestnú zodpovednosť, pričom u obžalovaného je nutné jednoznačne konštatovať vyživovaciu povinnosť voči jeho deťom, ako už bolo vyššie uvedené a u obžalovaného súd nezistil žiadnu okolnosť vylučujúcu trestnú zodpovednosť. Súd tak konštatuje, že obžalovaný svojim skutkom naplnil všetky znaky úmyselného prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona.

Vo vzťahu k obligatórnemu skúmaniu aplikovateľnosti tzv. materiálneho korektívu pri prečinoch súd poukazuje na nasledovné. Ustanovenie § 10 ods. 2 Trestného zákona určuje podmienky neposudzovania konania ako prečinu. Tzv. materiálny korektív predstavuje výnimku z formálneho chápania kategórie trestných činov. Jednou z podmienok, ktorá musí byť splnená na to, aby určité protiprávne konanie (skutok) mohlo byť kvalifikované ako konkrétny prečin, je v zmysle § 10 ods. 2 Trestného zákona aj pozitívny záver o tom, že závažnosť konania, ktoré inak z formálneho hľadiska napĺňa znaky skutkovej podstaty nejakého prečinu je vyššia ako nepatrná. Stupeň závažnosti činu má zásadný význam pre rozhodnutie o základnej otázke trestného konania (otázke viny a trestu). Na posúdenie závažnosti určitého protispoločenského konania majú vplyv a závažnosť prečinu určujú nasledovné skutočnosti a/ spôsob vykonania činu a jeho následky, b/ okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný, c/ miera zavinenia a pohnútky páchatel'a. Kritériá, pomocou ktorých sa určuje závažnosť prečinu, sa týkajú konania a následku (test objektívnej stránky) a miery zavinenia v prípade pohnútky (t. j. subjektívnej stránky), pričom tieto sú také rôzne a premenlivé, že pomocou nich možno v konkrétnom prípade dostatočne rozlíšiť stupeň závažnosti spáchaného prečinu, resp. činu vykazujúceho znaky prečinu. Uvedené kritériá pritom nemožno hodnotiť izolovane, ale v ich súhrne bez toho, aby niektoré boli preceňované na úkor iných a zároveň iba ak kumulatívne odôvodňujú nepatrnosť závažnosti skutku možno konštatovať, že nejde o trestný čin. V prejednávanej veci išlo u obžalovaného o konanie s následkom v podobe dlhu na výživnom vo výške niekoľkonásobne vyššej než je škoda väčšia, čo umocňuje závažnosť stíhaného trestného činu. Ďalej hraničná závažnosť stíhaného trestného činu podľa § 207 ods. 1 Trestného zákona je daná, ak páchatel' najmenej tri mesiace v období dvoch rokov si riadne neplní vyživovaciu povinnosť, pričom v danom prípade obžalovaný si riadne neplnil vyživovaciu povinnosť počas 79 mesiacov, čím je rovnako umocnená závažnosť stíhaného trestného činu. V súhrne uvedených okolností súd uzavrel, že závažnosť stíhaného konania obžalovaného prekročila stupeň nepatrnej závažnosti, a preto nebolo možné dospieť k záveru, že by skutok obžalovaného s poukazom na ust. § 10 ods. 2 Trestného zákona nebol trestným činom.

Súd tiež posudzoval, či je daná niektorá z okolností vylučujúcich protiprávnosť činu podľa § 24 až 30 Trestného zákona, pričom dospel k záveru, že takúto okolnosť nezistil.

Vzhľadom na uvedené súd uznal obžalovaného vinným zo spáchania úmyselného prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1, ods. 3 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona Trestného zákona.

V otázke trestu súd ukladal trest podľa § 207 ods. 3 Trestného zákona, t. j. v trestnej sadzbe jeden rok až päť rokov trestu odňatia slobody. Súd pri ukladaní trestu vychádzal z ust. § 34 Trestného zákona, pričom prihliadol na potrebu ochrany spoločnosti pred ďalším páchaním trestnej činnosti obžalovaným a súčasne na to, aby iných trest odradil od páchania trestných činov, majúci tiež na zreteli vytvorenie podmienok na výchovu obžalovaného k tomu, aby viedol riadny život a ďalšiu trestnú činnosť už nepáchal a aby trest zároveň vyjadril morálne odsúdenie obžalovaného spoločnosťou. Prítom podľa § 38 ods. 2 Trestného zákona súd zohľadnil pomer a mieru priťažujúcich okolností a poľahčujúcich okolností, pričom žiadnu takúto okolnosť nezistil. Súd tak konštatuje vyrovnaný pomer poľahčujúcich okolností a priťažujúcich okolností, preto podľa § 38 ods. 3 Trestného zákona ukladal trest v trestnej sadzbe bez jej úpravy. V súhrne uvedeného súd uzavrel, že uloženie trestu odňatia slobody vo výmere dva roky, teda trest v prvej polovici trestnej sadzby plne vyvažuje spáchaný trestný čin a uvedené okolnosti jeho spáchania a zohľadňuje individuálne okolnosti na strane obžalovaného, teda súd takýto trest považuje za primeraný, nie neprimerane prísny, plne spôsobilý zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchaním ďalšej trestnej činnosti zo strany obžalovaného, viesť obžalovaného k náprave, odradiť iných od páchania trestnej činnosti a zároveň vyjadril morálne odsúdenie obžalovaného spoločnosťou.

Súd z hľadiska druhu trestu posúdil tiež možnosť uloženia tzv. alternatívneho trestu, teda trestu nespojeného s odňatím slobody. V tomto smere súd vychádzal zo závažnosti spáchaného trestného činu. Závažnosť trestného činu určuje sám zákonodarca a to stanovením rozpätia trestnej sadzby a tým, že jednotlivé trestné činy, podľa stanovenej trestnej sadzby a formy zavinenia, zaraďuje medzi prečiny, zločiny, prípadne obzvlášť závažné zločiny. Tomuto zaradeniu potom zodpovedá buď možnosť súdu ukladať rôzne druhy trestov, prípadne povinnosť súdu uložiť trest odňatia slobody. Pri prejednávanom trestnom čine stanovuje zákonodarca trestnú sadzbu v rozpätí jeden až päť rokov. Už týmto ho zákonodarca zaraďuje medzi prečiny (§ 10 ods. 1 písm. b) Trestného zákona), avšak podstatným tu je hlavne to, že stanovením rozpätia trestnej sadzby, zaradil zákonodarca tento trestný čin medzi menej závažné trestné činy, čo možno vyvodíť z toho, že za jeho spáchanie nemusí súd povinne vôbec ukladať trest odňatia slobody (§ 34 ods. 6 Trestného zákona argumentum a contrario). Trestom odňatia slobody sa tu má na mysli nielen jeho nepodmienečná forma, ale aj prípadné podmienečné odloženie výkonu trestu odňatia slobody. Súd za spáchanie prečinu podľa § 207 ods. 3 Trestného zákona môže preto uložiť dokonca len samostatný alternatívny trest ako napríklad peňažný trest, trest povinnej práce, trest zákazu činnosti a podobne. Z uvedených skutočností preto súd uzatvára, že prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 3 Trestného zákona nie je podľa zákonodarcu tak typovo závažným trestným činom, aby určil súdu povinnosť ukladať pri ňom trest odňatia slobody. Pri zvažovaní druhu trestu je teda nutné vychádzať, okrem závažnosti spáchaného prečinu, či osoby obžalovaného aj z toho, že trest odňatia slobody je trestom ultima ratio (poslednou a krajnou možnosťou), ktorý môže súd uložiť len vtedy, ak iné druhy trestov, nemôžu celkom zjavne viesť k náprave obžalovaného. V tomto smere súd vychádzal z toho, že obžalovaný sa síce dopustil protiprávneho skutku, pričom išlo o typovo menej závažný trestný čin, avšak obžalovaný tento trestný čin páchal po dobu mnohých rokov, preto súd považuje uloženie alternatívneho trestu ako miernejšej formy trestnej represie za nedostatočné.

Súd ďalej posudzoval možnosť podmienečného odkladu výkonu trestu u obžalovaného. Pri úvahe o podmienečnom odklade výkonu trestu odňatia slobody musí súd zhodnotiť všetky okolnosti týkajúce sa osoby páchatela, najmä jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, ako aj činu, ktorý obvinený spáchal, aby mohol urobiť odôvodnený záver, či sa účel trestu dosiahne aj bez jeho výkonu alebo nie (R 56/1970). Vychádzajúc z uvedeného a vzhľadom na zistený skutkový stav súd dospel k záveru, že u obžalovaného je možné dosiahnuť účel trestu bez jeho výkonu, a to najmä s ohľadom na to, že obžalovaný bol doposiaľ bezúhonný, iná jeho protiprávna činnosť nebola zistená (cudzíe odsúdenia neboli v Slovenskej republike uznané), a preto možno dosiahnuť účel trestu aj bez jeho výkonu, zvlášť ak je podmienkou podmienečného odkladu výkonu uloženého trestu aj zaplatiť zameškané výživné, ktorá povinnosť bola obžalovanému podľa § 50 ods. 2 Trestného zákona uložená. Preto súd pristúpil u obžalovaného k podmienečnému odkladu výkonu trestu odňatia slobody podľa § 49 ods. 1 Tr. zák., pričom obžalovanému určil skúšobnú dobu na dva roky, ktorú považoval za primeranú.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní od jeho oznámenia na Okresnom súde Bratislava II, Drieňova 5, 827 02 Bratislava.

Podľa § 86 ods. 1 písm. a) Trestného zákona trestnosť trestného činu zaniká aj vtedy, ak ide o trestný čin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 Trestného zákona, ak trestný čin nemal trvalo nepriaznivé následky a páchatel svoju povinnosť dodatočne splnil skôr, než sa súd odoberal na záverečnú poradu.

Okresný súd Bratislava II
dňa 24.01.2023